

retning, og naar man skulde gjøre dette, kunde man ikke undgaae endeel at berøre Sogneforstanderskabernes og Øvrighedspersonernes Stilling til Sognefogderne, og det vilde saaledes som sagt blive en heel Omarbejdning af den hele Sognefogedinstitution.

Derimod troer jeg, at der er en meget væsentlig Trang tilføede til, at der snarest muligt skeer en Omordning af den Maade, hvorpaa Sognefogderne vederlægges for deres Forretninger. Det vil erindres, at det, om det end ikke har været besalet og ikke har været Tilfældet alle Steder, dog indtil for faa Aar siden har været det paa mange Steder, at Lægdsmandenes Bestilling var forenet med Sognefogdernes, og det vil erindres, at Lægdsmandene havde en Begunstigelse, som var en meget væsentlig Løn for dem, nemlig den, at de efter 15 Aars Tjeneste kunde fritage en Udskrivningspligtig for Udskrivning til Krigstjenesten. Denne Begunstigelse bortfaldt ved Værnepligtsloven af 12te Februar 1849, og jeg vil troe, at det fornemmelig er siden den Tid, at Lægdsmandenes Bestilling er bleven adskilt fra Sognefogdernes, som derved ere berøvede det største Vederlag, deres Stilling medførte. Dertil kommer, at Sognefogderne efter Forordningen om Sognefogedinstitutionens Indførelse af 1791 vare fritagne for de kommunale Byrder, hvilken Fritagelse egentlig ikke betragtedes som en Løn, men som et Vederlag for det forøgede Arbejde, der paalagdes dem, idet de kommunale Byrder dengang væsentlig bestod i Præstationer af Arbejde, og naar Sognefogden skulde føre Opstgt med disse Arbejder, kunde han ikke selv tage Deel i dem. Dersom han skulde gjøre begge Dele, saa medførte dette, at der fra hans Gaard maatte være 2 Mænd, nemlig een, som udførte Arbejdet, og een, som førte Opstgt dermed. Imidlertid er Arbejdet i kommunale Diemed, efterhaanden som Forholdene have udviklet sig, for en stor Deel gaaet over til at ydes ved Pengebetaling, medens det tidligere præsteredes ved Naturalarbejde, saa at Sognefogdens Betaling bestod i, at der ikke ydedes Noget til de kommunale Arbejders Udførelse for hans Gaards Bedkommende; dette er nu i den sidste Tid ved

Loven om Hartkornets Egnlifering udviklet paa den Maade, at alle Skatter, som udredes til Amtsrepartitionsfonden, og Bidrag til Sognets Vel og Brovæsen vel udredes af Sognefogden, men senere godtgjøres ham af Sognet, idet han saa igjen reparerer Beløbet paa Sognets Beboere, hos hvem han selv maa oppebære det. Dette er imidlertid en Maade, som er i højeste Grad generende for Sognefogderne, og bebyrdende og ubillig i de forskjellige Sogne, idet Vederlaget er forskjelligt efter Hartkornstørrelsen af den Gaard, som Sognefogden til en given Tid besidder. Dette i Forbindelse med, at Sognefogden, naar han tillige er Lægdsmand, ikke længere kan nyde den Begunstigelse efter 15 Aars Tjeneste at fritage en Udskrivningspligtig for Krigstjeneste, er vistnok en Omstændighed, som gjør, at det er meget vanskeligt at faae paalidelige og ordentlige Mænd til Sognefogder. Jeg troer derfor, at dette Forhold trænger til den hurtigst mulige Omordning, og jeg seer ikke, at dette vil kunne skee paa nogen anden Maade end derved, at der gives Sognefogderne en Løn, men jeg troer, at vi maae kunne sige os selv, at dersom vi nu vilde udvide denne Lov til en heel Omdannelse af Sognefogedinstitutionen, vil dette medføre, at Loven ikke i denne Sessjon vil kunne blive endelig behandlet af Rigsdagen, og at det endog vil være meget uvisst, om der i næste Sessjon vil kunne vedtages en saadan omfattende Lov. So længere imidlertid dette Forhold vedbliver at være, som det nu er, desto værre bliver det, desto mindre opfylder den hele Institution sin Hensigt, og jeg troer derfor, at det vil være rigtigst, at man i alt Væsentligt vedtager Loven, som den nu foreligger. Noget Andet er det, om man maafee kan foretage nogle mindre væsentlige Ændringer deri. Hvad navnlig angaaer den Anke, som den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgtreds (Æscherning) fremhævede som meget væsentlig imod Loven, og som ogsaa, saavidt jeg erindrer, blev omtalt af den ærede Rigsdagsmand for Ribe, eller i alt Fald af den sidste ærede Taler, nemlig Bestemmelsen i § 2 om Alders tillæg, da er jeg enig med disse Rigsdagsmænd i, at disse heller ikke i og for sig ere